

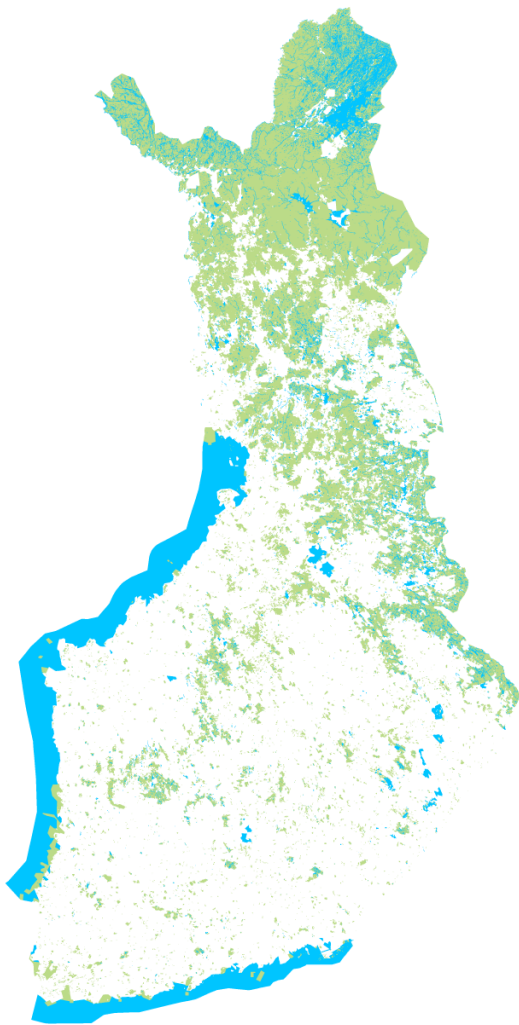
Metsähallituksen Luontopalvelut

Gradia - toiminnan esittely
työelämävierailuun liittyen

Ritva Saarensalmi 29.3.2021

Kuva: Harri Tarvainen

Metsähallitus – luonnon arvon vastuullista kehittämistä yli sukupolvien

- hallinnassa yli 12 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maa- ja vesialueita, lähes 1/3 Suomen pinta-alasta
- valtion liikelaitos, jolla on sekä liiketoimintaa että julkisia hallintotehtäviä
- liiketoimintaa Metsähallitus Metsätalous Oy, Metsähallitus Kiinteistökehitys, Siemen Forelia Oy, MH-Kivi Oy
- **julkiset hallintotehtävät koostuu 2 vastuualueesta: Luontopalvelut ja Eräpalvelut**
- lisätietoa: www.metsa.fi

Julkisten hallintotehtävien organisaatio

Luontopalvelujohtaja

Apulaisjohtaja

Luontopalvelut KEHITTÄMINEN JA KANSAINVÄLISET ASIAT TIETOHALLINTO VIESTINTÄ	Rannikko	Järvi-Suomi	Pohjanmaa–Kainuu	Lappi
	Aluejohtaja	Aluejohtaja	Aluejohtaja	Aluejohtaja
	ALUEIDEN HALLINTA	Aluepäälikkö	Aluepäälikkö	Aluepäälikkö
	LUONNON JA KULTTUURIPERINNÖN SUOJELU	Luontotiimi ja meritiimi Luonnonsuojelupäälliköt	Luontotiimi Luonnonsuojelupäälikkö	Luontotiimi Luonnonsuojelupäälikkö
	LUONNON VIRKISTYS- JA MATKAILUKÄYTTÖ	Puistoalueita 1 Puistonjohtaja	Puistoalueita 2 Puistonjohtaja	Puistoalueita 3 Puistonjohtaja
Eräpalvelut Erätalousjohtaja	Etelä-Suomi		Pohjanmaa–Kainuu	Lappi
	ERÄPALVELUT		Erätalouspäälikkö	Erätalouspäälikkö

Eräpalvelut

- metsästys- ja kalastusluvat
valtion alueille: www.eräluvat.fi
- riistamaiden ja kalavesien hoito
- erävalvonta: lakien noudattamisen
ja lupien voimassaolon valvonta
Metsähallituksen alueilla

Luontopalvelut

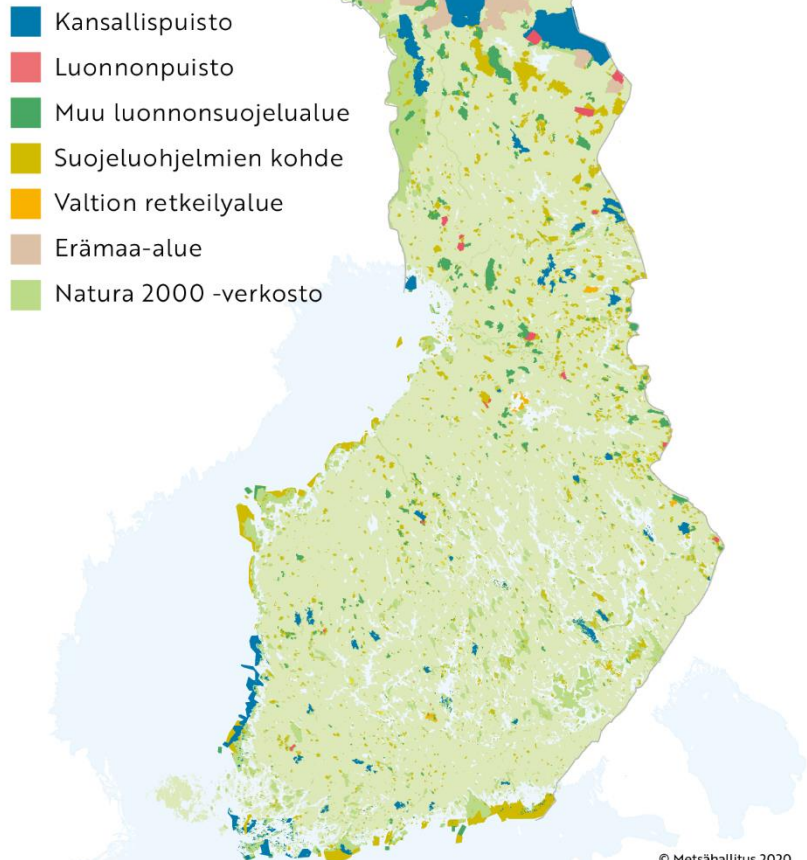
- lajien ja luontotyyppien suojele
- suojelualueiden ja historiakohteiden hoito
- tiedonkeruu ja -hallinta
- maksuttomien peruspalvelujen tarjoaminen retkeilijöille
- maastoliikenneasiat
- tutkimus- ja toimintaluvat
- kansainvälinen yhteistyö
- www.metsa.fi/luontopalvelut

Henkilöstö lähellä luontoa kautta maan

- YM ohjaa Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoitoa, MMM lisäksi retkeilyalueiden hoitoa ja Eräpalvelujen toimintaa
- vuosittain n. 500 henkilötyövuotta
- henkilöstöstä puolet Etelä-Suomessa, puolet pohjoisessa
- yhdistämme alueiden tuntemuksen ja paikallisten toimijoiden tavoitteet valtakunnallisiin tavoitteisiin

-
- A map of Finland showing various protected areas and the Natura 2000 network. The map is color-coded according to the legend: blue for National Parks, red for Nature Parks, green for other natural conservation areas, yellow for protection plan areas, orange for national recreation areas, brown for wilderness areas, and light green for the Natura 2000 network. The map shows a high density of small, scattered protected areas across the entire country, with larger, more distinct areas in the northern and coastal regions.
- Kansallispuisto
 - Luonnonpuisto
 - Muu luonnonsuojelualue
 - Suojeluohjelmien kohde
 - Valtion retkeilyalue
 - Erämaa-alue
 - Natura 2000 -verkosto

Suomen upeimman luonnon hoitaja

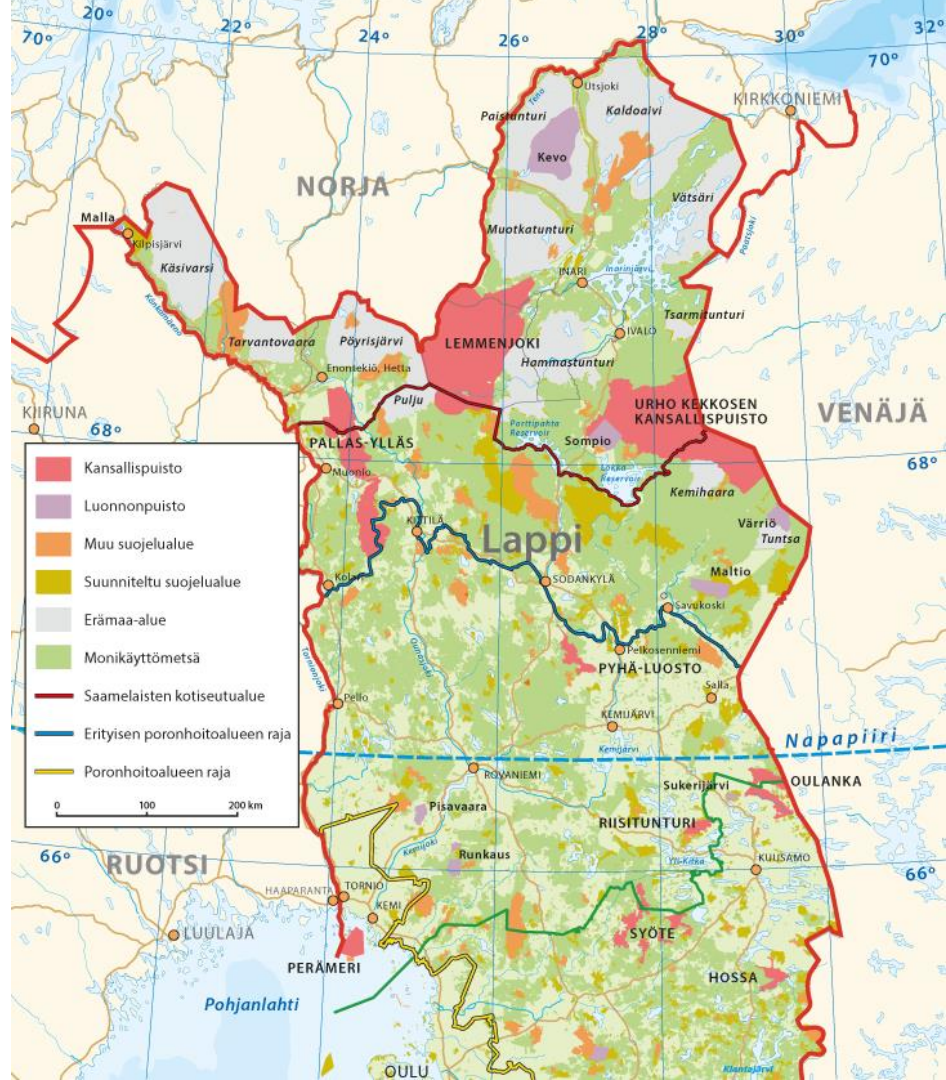
Luontopalvelut hoitaa kaikkia valtion luonnonsuojelualueita ja retkeilyalueita

- 40 kansallispuistoa
- 19 luonnonpuistoa
- 5 valtion retkeilyaluetta
- 1 Unescon maailmanperintöalue
- 12 erämaa-aluetta Lapissa
- yli 3 000 suojeluohjelma-aluetta
- Kulttuuriperintökohteet:
- n. 400 suojeltua rakennusta tai rakennelmaa
- yli 2 000 muinaisjäännöstä

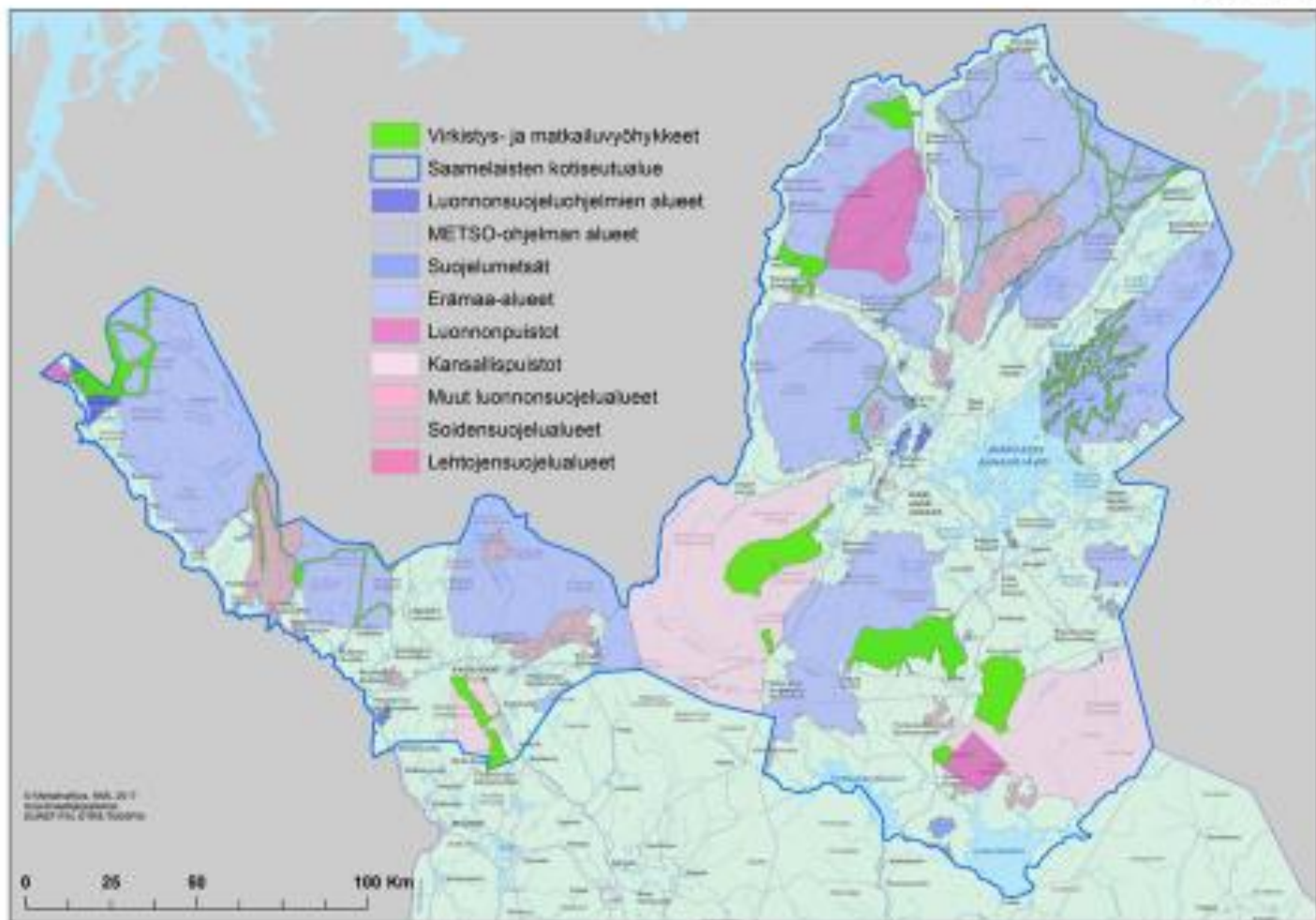
Luontopalvelut ja puistoalueet Lapissa

- Aluejohtaja Jyrki Tolonen
- Luonnonsuojelupäällikkö Päivi Paalamo
 - Lajien ja luontotyyppien suojelu, kulttuuriperintö
- Alueiden hallinnan päällikkö Elina Stolt
 - Edunvalvonta, hoito- ja käyttösuunnittelu
- Kehityspäällikkö Joel Erkkonen
 - Hankkeet, toiminnan kehittäminen
- Viestintäpäällikkö Pirjo Rautiainen
- Puistoalueiden puistonjohtajat
 - Pohjois-Lappi Pirjo Seurujärvi
 - Peräpohjola Hely Juntunen
 - Tunturi-Lappi Pekka Sulkava

Saamelaiden kotiseutualue

Luontopalvelut Lapissa 2018

n. 3 miljoonaa hehtaaria

7 kansallispuistoa:

Lemmenjoki, Oulanka, Pallas-Yllästunturi, Perämeri,
Pyhä-Luosto, Riisitunturi, Urho Kekkonen

Yhteensä 1,33 miljoonaa käyntiä 2018

2 erämaa-aluetta

7 luonnonpuistoa

150 muuta suojelualuetta

7 luontokeskusta, 2 muuta asiakaspalvelupistettä

Tunturi-Lapin puistoalue lukuina 2020

Pallas-Yllästunturin kansallispuisto - 563 000

Mallan luonnonpuisto

Käsivarren, Pöyrisjärven, Tarvantovaaran, Puljun
erämaa-alueet, lukuisia suojelualueita – n. 100 000

Yllästunturin luontokeskus Kellokas – 88 400

Pallastunturin luontokeskus – 44 900

Tunturi-Lapin luontokeskus – 33 100

Kilpisjärven luontokeskus - 13 300

Monimuotoinen luonto on rikkauden lähde

- monimuotoinen luonto tuottaa ravintoa, luonnonvaroja, puhdasta vettä ja happea sekä elämyksiä – ekosysteemipalveluja, joita ei voi korvata
- Luontopalvelujen tavoitteena on saada lajit ja luontotyytit säilymään elinvoimaisina suojelualueilla
- hoidamme luontoa, esimerkiksi perinneympäristöjä ja ennallistamme eli palautamme metsiä ja soita lähemmäs luonnontilaa

Luonnon ja kulttuuriperinnön hoitoa

- v. 2020 ennallistimme tai hoidimme luontotyypppejä 9 600 hehtaarin alalla, mistä perinneympäristöjä 5 400 ha
- Teimme lajiesiintymien tarkastuksia lähes 6 000 kpl
- kunnostimme historiallisia kohteita ja kehitimme niiden matkailupalveluja
- moni työ toteutui projekteina mm. EU:n ja Helmi-ohjelman rahoituksella
- vapaaehtoisten työpanos on vuositasolla merkittävä, mm. petolintujen pesätarkastuksissa ja laji-inventoinneissa

Kulttuuriperintö eläväksi

- historiasta kertovat kohteet luonnon keskellä ovat ainutlaatuisia muistomerkkejä ja kiehtovia retkikohteita
- lakisääteinen tehtävämme on vaalia niitä alueillamme
- kehitämme kohteiden matkailua kulttuuriperintöarvot huomioiden
- turvaamme saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytyksiä saamelaisalueilla

TÄLLÄ PAIKALLA
TAIVASKEROLLA
SYTYTETTIIN
6.7.1952
HELSINGIN
OLYMPIATULI

XV OLYMPIA

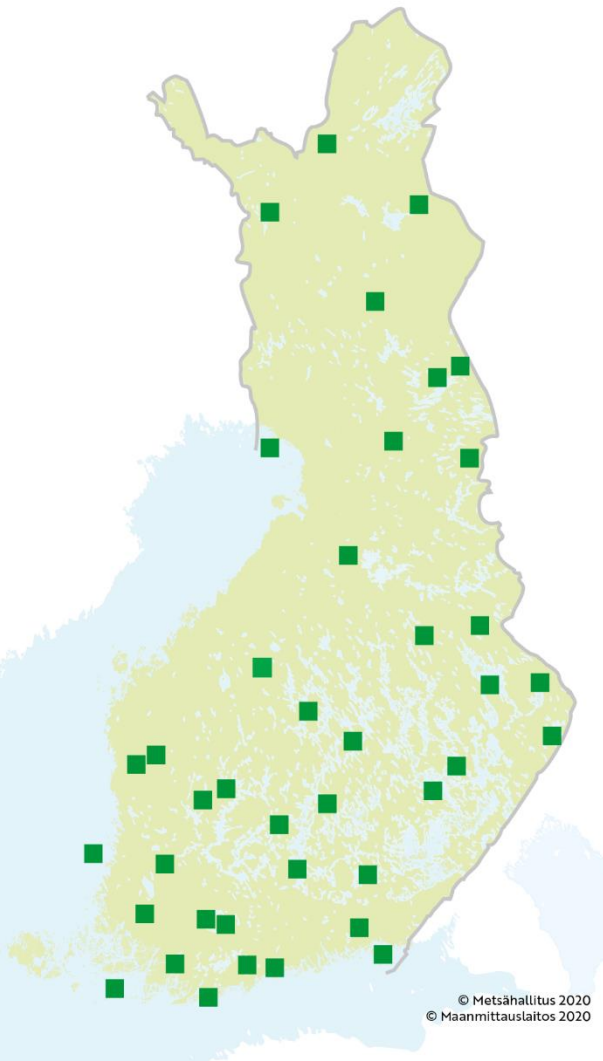

1952

HELSINKI
HELSINGEEN

Kansallispuistot

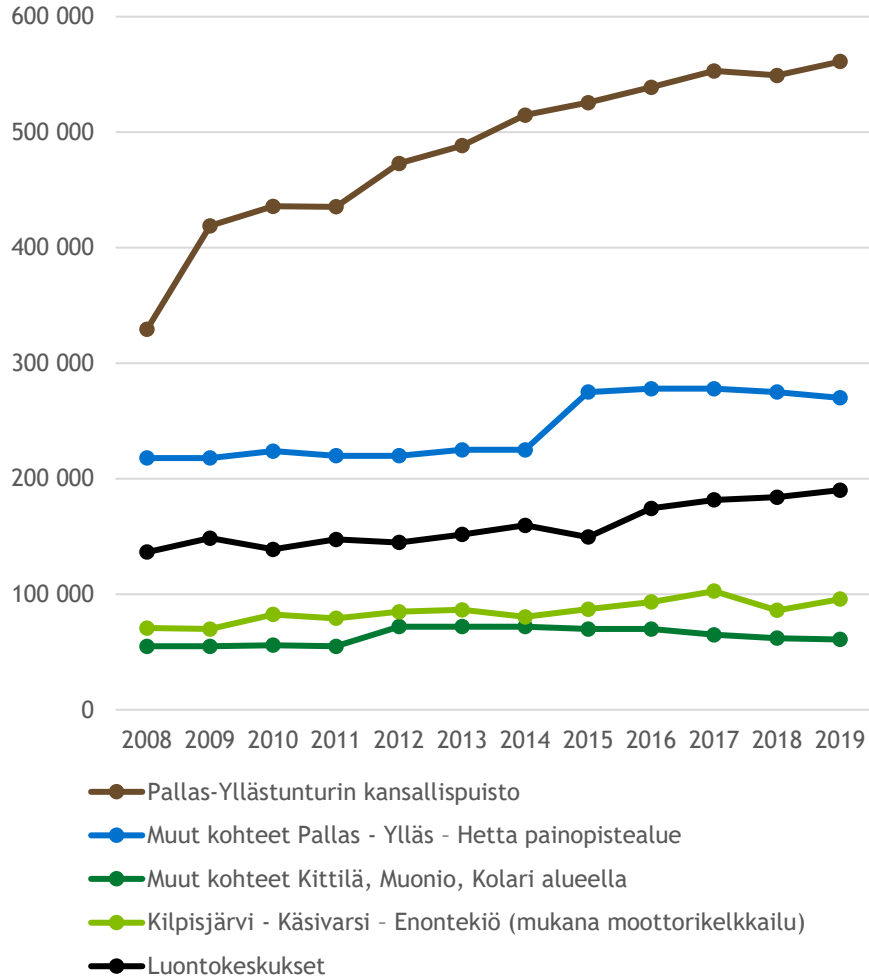
- 40 kansallispuistoa: [Luontoon.fi/kansallispuistot](https://luonto.fi/kansallispuistot)
- 1 milj. hehtaaria (10 000 km²)
- päätarkoitus luonnonsuojelu, mutta myös kaikille avoimia nähtävyyshkohteita
- 3,9 milj. käyntiä v. 2020

Kansallispuistoista terveyttä, työtä ja tuloja

- luonto tarjoaa ilmaisia elämyksiä, liikuntaa ja luonnon antimia
- Metsähallituksen Luontopalvelut ylläpitää peruspalvelut: turvalliset reitit, hyvät opasteet ja asiakaspalvelun
- kansallispuistojen kävijät tuovat alueille keskimäärin 10 € jokaista palveluihin sijoitettua valtion euroa kohti
- kansallispuistoihin tukeutuva kestävän matkailun yritystoiminta tuo työpaikkoja

Kaavion otsikko

HYVINVOINTIA

Tunturi-Lappi

- Pallas-Yllästunturin kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset 63,1 M€ vuonna 2019
- Kansallispuiston vuoksi tulevat 42,4 M€
- Liikkuivat yli 12 000 000 km kansallispuistossa vuonna 2019
- HPHP vaikutukset
- $\frac{3}{4}$ maailman napapiirin pohjoispuolen majoituskapasiteetista (vuodepaikat) alle 50 km etäisyydellä Pallas-Yllästunturin kansallispuistosta

Asiakkaamme

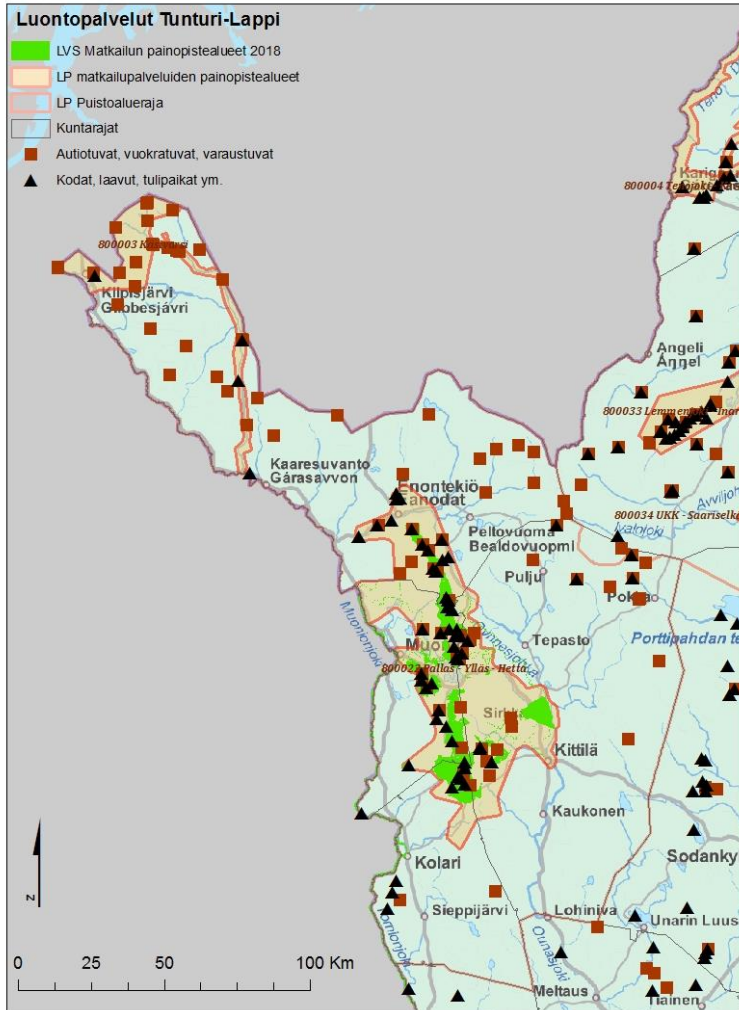
Kohteiden kävijät:

- koti- ja ulkomaiset matkailijat
- lähiseudun asukkaat ja mökkiläiset
- päiväkotilapset, koululaiset opettajineen
- tapahtumien järjestäjät
- toimittajat ja muut tiedonhakijat

Pääosa kävijöistä hyödyntää verkkopalvelujamme, monet myös esteettömiä palveluja.

Lupien tarvitsijat:

- moottorikelkkailijat
- tutkijat, luontokuvaajat
- suurempien tapahtumien järjestäjät

PALVELURAKENTEET

Tulevaisuusinvestointirahoituksella ja kasvaneella perusrahoituksella

- kehitetään rakenteita ja palveluita, joka palvelevat jokamiestä, mutta etenkin myös matkailusektoria ja yrittäjiä
- n. 130 taukopaikkaa
- n. 500 km kesäretkeilyreittejä
- Latureittejä Pallas-Ylläs, Kilpisjärvi n. 400 km

Sidosryhmät ja kumppanimme

- matkailuyritykset, matkailuelinkeino
- ulkoilu- ja luonnonsuojelujärjestöt
- terveys- ja hyvinvointisektori
- poroelinkeino, saamelaiset
- valtionhallinto (mm. ministeriöt)
- alue- ja paikallishallinto (kunnat, maakunnat, ELYt)
- seudun asukkaat
- tutkimusyhteisöt
- alan kansainväliset organisaatiot

Luontopalveluja paikan päällä

Ylläpidämme esim.

- n. 5 500 km luontopolkuja, retkeily- ja hiihtoreittejä
- Lähes 1 000 km reittejä veneilyyn ja vesiretkeilyyn
- yli 2 000 taukopaikkarakennelmaa ja lähes 3 000 käymälää ym. huoltorakennusta
- kymmeniä esteettömiä ja helppokulkuisia kohteita

Tunturi-Lapin puistoalue

Vuonna 2019

- 746 km retkeilyreittejä
- 449 km hiihtoreittejä ja latu-uria
- 200 km moottorikelkkaureita
- 125 taukopaikkaa
- 77 auto-, varaus- tai vuokratupaa
- Palvelimme asiakkaita 4 luontokeskuksessa. Niissä vierailtiin yhteensä 190 031 kertaa.
- Palvelujen käyttäjien asiakastyytyväisyys oli 4,40 (asteikko 1-5).
- Kävijöiden kokemat terveys- ja hyvinvointivaikutukset 4,40 (asteikko 1-5).
- Käsivarsi-Kilpisjärvi, käynnit 95 800 + 11 %
- Pallas-Yllästunturin kansallispuisto 561 031 + 2 %

[Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa tosi vilkas rakennusvuosi](#)

5.3.2021

Metsähallituksen Luontopalvelut kunnostaa retkeilyrakenteita ja reittejä ympäri kansallispuistoa. Kunnostukset tulevat tarpeeseen kansallispuistokävijöiden lisääntyessä. Rakennusmateriaaleja on alettu jo viedä lumia pitkin maastoon odottamaan kesää. Tavallista vauhdikkaampaan palveluvarustuksen uudistustyöhön on saatu rahoitusta muun muassa eduskunnan myöntämistä lisätalousarvio- ja tulevaisuusinvestointivaroista sekä EU:n maaseuturahastosta.

Käymäläkunnostusten vuosi

Kansallispuiston kasvavien käyntimäärien takia ja huollon helpottamiseksi tarvitaan käymäläkapasiteetin parannusta. Retkeilijöiden Hotelli Helpotuksia rakennetaan ja kunnostetaan nykyvaatimuksia vastaaviksi. Vuoden 2021 voisikin nimetä käymälävuodeksi, sillä kunnostettavia tai uusittavia käymälöitä on Tunturi-Lapin alueella yli 20.

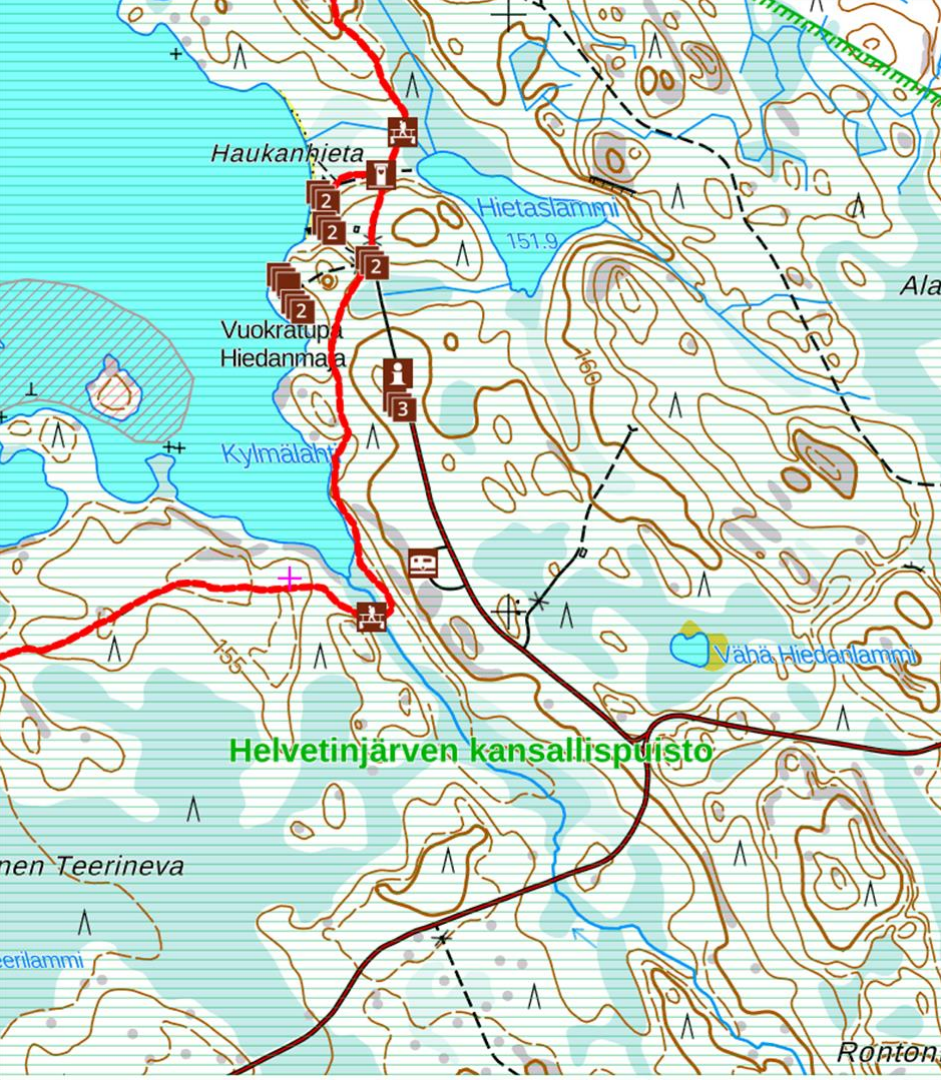

[Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus käynnistyy](#)

16.3.2021

Pallas-Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus käynnistyi helmikuussa. Aineistoa kerätään kansallispuiston taukopaikoilla ja latukahviloissa kevättalvella, ja se jatkuu myös kesällä ja syksyllä.

Luontopalveluja verkossa

- [Retkikartta.fi](https://retkikartta.fi): digitaalinen karttapalvelu
- [Luontoon.fi](https://luontoon.fi): ajantasaiset tiedot retkikohteista, yli 3 milj. käyttäjää 2020
- [Instagramissa](https://www.instagram.com/luontoon.fi) yli 100 000 seuraajaa
- [Kansallispuistot myös Facebookissa](https://kansallispuistot.fi)
- tutkimusluvut ja tapahtumailmoitukset: www.metsa.fi/luvat
- yhteistyöfoorumeja ja palautteen keruuta

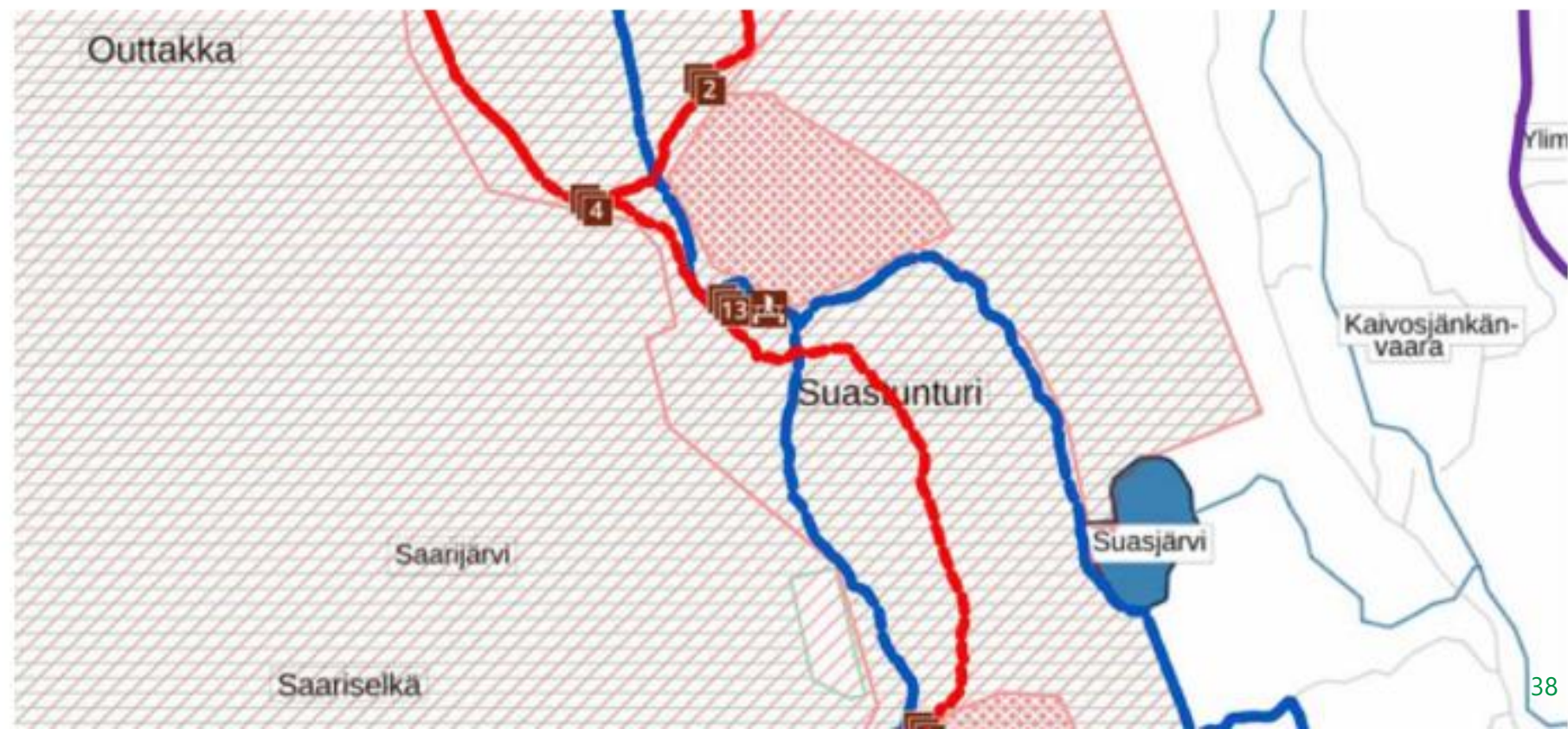

Luontomatkailun suosio nousussa

- yhteensä 9,2 milj. käyntiä kansallispuistoissa, retkeilyalueilla ja luontokeskuksissa sekä muissa suosituissa kohteissa 2020
- käyntimäärät kasvaneet n. 3% vuosittain, v. 2020 maastokohteissa 17%
- kävijät tuovat tuloja ja työtä seudulle

Muista, että kansallispuistossa on ympärivuotisia rajoitusvyöhykkeitä lajiston pesimärauhan turvaamiseksi. Pahakurun - Hannukurun ja Suaskurun rajoitusvyöhykkeillä ei saa liikkua talvellakaan! (Päivitetty 19.3.2021)

LUONTOKESKUS VISITOR CENTRE

Luontomatkailu kasvaa – palvelut ylläpidettävä ja kestävyys turvattava

Kansallispuistojen ja historiakohteiden korjausvelka v. 2019 alussa

- palveluvarustus 44 milj. €
- historiakohteet 72 milj. €
- retkeilyrakenteiden ylläpito kohdistetaan suosituimmille alueille
- lisärahoitusta 16 M€ v. 2019 ja 2020
- kunnostettu retkeilyrakenteita ja tehty uusia kestämaan kulutusta ja suojaamaan luontoa

Vuoden 2020 tuloksia

- toiminnan määrää ja laatutasoa nostettu lisääntyneen rahoituksen avulla
- useita retkeily- ja opastusrakenteita kunnostettu, mikä edistää myös käytön kestävyysden ylläpitoa
- ennallistamista, luonnonhoitoa ja inventointeja lisätty
- elinympäristöjen kokonaisvaltainen hoito käynnistynyt hyvin Metsähallituksen vastuualueiden yhteistyönä, pilottina valuma-alueiden kunnostushanke
- käyntimäärät kohteissamme ja verkkopalveluissamme uuteen ennätykseen

EUROPARC

The European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas

INTERNATIONAL EVALUATION

- Award 2013 from EUROPARC, re-evaluation 2019, Charter level 2 in 2020
- benefit from the economic, social and environmental advantages of well managed, sustainable tourism
- 110 protected areas in 16 European countries already belong to the European Charter Network
- Charter Partner Businesses - 700 local tourism businesses in 34 Charter Areas

EUROPARC Charter Action Plan (2019-2023)

Pallas-Yllästunturin kansallispuiston luontomatkailusuunnitelmassa (2018) 2020:

- TOBE1, TOBE LowCarbon, VAE2
- Open Arctic MaaS -hanke
- Suunnitelma jätehuollon kehittämisestä tunturialueen matkailukeskuksissa - Kittilän kunta
- Toteutetaan suunnitelma Jyppyrä-Paljasselkä -alueen matkailukäytöstä, kannattavuusarviot ja kokonaiskonseptin ja majoituspalveluiden visualisointi
- Biohajoavien liiketoimintamahdollisuudet Tunturi-Lapissa -hanke
- Uusia kansallispuisto-oppaita koulutetaan vuosittain noin 8 kappaletta - Lappia / LP
- Ylläs MTB -kehityssuunnitelma ja toteutus - YMY
- <https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2357>

Luontopalvelujen rahoitus pääosin budjettivaroista

Rahoituslähteet

- ympäristöministeriö
- maa- ja metsätalousministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- oikeusministeriö
- EU-hankerahoitus
- muu rahoitus
- (Eräpalveluilla lupatulo-rahoitusta)

Rahoituksen kehitys

- Rahoitus pysynyt usean vuoden samana
- sisältää huomattavan osuuden EU:lta mm. LIFE-rahastoista
- merkittävä lisäys perusrahoitukseen hallitusohjelmassa sekä Helmi-ympäristöohjelmasta:
- 7,5 M € v. lisäys YM:ltä v. 2020
- Luontopalvelujen perusrahoitus v. 2020 oli 38,8 M €

PROJEKTIT - Tunturi-Lappi

- Eu EAKR 2011-2015
 - Reitit ja rakenteet (2,1 M€), EUROPARC Charter (270 000€), Puisto-opaskoulutus (170 000€)
- YM ja MMM rahoitus: 2006-2019 (n. 6 M€)
- Luontokeskukset: 1998-2007 (n. 10 M€)
- Tulevaisuusinvestoinnit 2020- 1,5 M€ - 15 taukopaikkaa, yli 5 km polkua
- LTA4 2020 1,5 M€ - Kellokas liikennejärjestely, moottorikelkkailu-ura Kilpisjärvelle, energiaremontit, korjausvelka
- Maaseuturahasto 2020 - 200 000 €

kset Ajankohtaista ▼ Hiihtokeskukset Kohteet & Majoitus ▼ Tuotteet ja paketit Artikkelit

Hetta-Pallas hiihtoreitti

TOP **vaativa** suljettu

↔ 58,2 km ⌚ 72:00 tuntia ▲ 915 m ▼ 773 m

Tekijä Juuso Ritari, Metsähallitus - Parks & Wildlife Finland

PITKÄ VAELLUSREITTI - PALLAS-YLLÄSTUNTURIN KANSALLISET

Hetta-Pallas vaellusreitti

TOP **Keskivaativa**

↔ 50,1 km ⌚ 72:00 tuntia ▲ 1351 m ▼ 1210 m

Tekijä Juuso Ritari, Metsähallitus - Parks & Wildlife Finland

LUMIKENGÄT - ENONTEKIÖ

Jyppyrän talvipolku

TOP **helppo**

↔ 1,8 km ⌚ 1:00 tuntia ▲ 90 m ▼ 90 m

Yhteistyöyrittäjiä 120 kpl

Matkailuyhteistyö - Tuotteistaminen

TOBE1 hanke

- TOP10 reitit- Outdooractive
- Reittien vaativuusluokittelu, Pyöräreitit www sivuille - Trailforks
- Verkkojalanjäljen kehittämistä - koulutuspäivät - käännökset 8 - 20 kieltä
- Luontoon.fi ja yrityssivujen uudistaminen
- Kiinan ja venäjän kielinen Nationalparks.fi - luontokeskusopastus kiinan kielellä
- Esteettömien palveluiden suunnittelu
- Kittilän lentokentän opastuspiste

KESTÄVYYS

TOBE LowCarbon TOBE LowCarbon investointi

Vähähiilisyyden ISO (14069)

- ISO verifiointin kilpailutus valmis (kansallispuisto, Harriniva, Cape Lapland, Iso-Ylläs, Jounin kauppa, Levi Ski Resort, Safartica)
- Maalämpö / aurinkopaneeli-lämpöratkaisujen suunnittelutyöt loppusuoralla
- Kumppaniyritysten toimenpidesuunnittelu käynnissä

Visio vuoteen 2025:

*Vastuullisten luontoelämyksien edelläkävijä
monimuotoisen luonnon puolesta*

Mikä Puistoforum on?

Alueen matkailutoimijoiden ryhmä, joka vaihtaa tietoa ja keskustelee luontomatkailusta ja sen tilasta alueella sekä osallistuu kehittämistoimien suunnitteluun

- Puistoforumilla on visio, jota alueella on tavoiteltu strategisin toimenpitein ja kestävää matkailua kehittämällä
- Puistoforum kokoontuu kahdesti vuodessa
- Kaikki kansallispuiston yhteistyöyritykset kutsutaan vuoden lopussa Puistoforum-tilaisuuteen
- luontomatkailusuunnitelma on laadittu osallistavana yhteistyönä puistoforumin kanssa

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus